

Møteprotokoll

Bispemøtet

Møtedato: 12.10.2020 kl. 09:00
Møtested: Scandic Nidelven Trondheim
Arkivsak: 18/00391

Til stede: Olav Fykse Tveit (preses)
Atle Sommerfeldt (visepreses)
Solveig Fiske
Ingeborg Midttømme
Halvor Nordhaug
Stein Reinertsen
Olav Øygard
Ann-Helen F. Jusnes
Herborg Finnset
Kari Veiteberg
Anne Lise Ådnøy
Jan Otto Myrseth

Andre: Christofer Solbakken, generalsekretær
Thomas Berbom, rådgiver
Petter Johannessen, rådgiver

SAKSLISTE	Side
Orienteringssaker	
58/20 Orienteringssaker oktober 2020	2
Saker til behandling	
59/20 Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker	2
60/20 Ordning for stiftspraksis	6
61/20 EVU-saker oktober 2020	8
62/20 Liturgisaker	9
63/20 Konfirmasjonstidens teologi	10
64/20 Høringsuttalelse - Kvalifikasjonskravutvalget	10
65/20 Uttalelse om klimautfordringene	11
66/20 Kristensionisme	12

Sted, 22.10.2020

Olav Fykse Tveit
preses

Christofer Solbakken
Sekretær

Orienteringssaker

58/20 Orienteringssaker oktober 2020

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet	12.10.2020	58/20

1. Jubileum Stiklestad 2030
2. Hauge-jubileum 2021
3. Strategier for å være kirke der korona-situasjonen er en del av den nye normalen
4. Møte med prosjektledelsen i prosjekt ny kirkelig organisering
5. Medarbeidersamtale med stiftsdirektør
6. Ny tros- og livssynslov – spørsmål om dobbelt medlemskap
7. Situasjonen i eritreiske menigheter
8. Bruk av kirkerommet til ikke-religiøse seremonier
9. Kirkeasylsaken i Hønefoss
10. Forvaltningsloven og offentleglova som retningslinjer for kirken
11. Møteplan 2021

[Click here to enter text.](#)

Bispemøtets vedtak

Sakene ble tatt til orientering.

Saker til behandling

59/20 Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
--------------	----------	-------

1 Bispemøtet	12.10.2020	59/20
--------------	------------	-------

Sammendrag

Følgende tema ble drøftet:

1. Ordinasjon og kollegafelleskap
2. Sted for vigsel
3. Ordinasjon fra andre lutherske kirker
4. Retningslinjer for ordinasjon

[Click here to enter text.](#)

Bispemøtets vedtak

Sakene ble drøftet. Til punkt 1 ble det fastsatt følgende uttalelse fra Bispemøtet:

Bispemøtet har drøftet spørsmål som er reist i den siste tiden om forpliktelsen til samarbeid blant prestekolleger, særlig i forhold som gjelder enkelte mannlige presters samarbeid med kvinner i prestatjeneste. Bispemøtet vil uttale følgende:

1. Den norske kirke har en forståelse av vårt læregrunnlag slik at kallet til tjenesten med Ord og sakrament gjelder både kvinner og menn. Vår kirke ønsker at både kvinner og menn tar i mot kallet til å bli prest, og går inn i denne tjenesten med sine evner og gaver til glede for menighetene. Kvinnens prestatjeneste er en viktig og nødvendig del av kirkens liv, og en velsignelse og en rikdom for vår kirke. Dette har vært klart som det offisielle syn og ordning i flere tiår, og det er uttrykt i Kirkemøtevedtak og i alle nåværende biskopers ordinasjonspraksis.
2. Etter vår kirkes lære er kirkens enhet uttrykt i forkynnelsen av evangeliet og i forvaltningen av sakramentene. Det må derfor være fellesskap om ord og sakrament blant dem som er satt til denne tjenesten. Dette må også komme til uttrykk i utøvelsen av prestatjenesten, og i det daglige samarbeid i kirken.
3. Den som blir ordinert eller tilsatt i prestatjeneste forplikter seg på Den norske kirkes lære og ordninger. En prest kan ikke påberope seg en rettighet til å avstå fra samarbeid med andre prestekolleger. Det eksisterer ikke noen slik reservasjonsrett i vår kirkes ordninger. Det er ikke teologisk meningstvang, men ulike meninger kan ikke komme til uttrykk i en praksis som vanskeliggjør andre kollegers prestatjeneste. Det er også en del av arbeidsgiveransvaret å sørge for at det er et godt arbeidsmiljø for og blant prestene. For øvrig tilhører det biskopenes tilsynsansvar å se til at det er et godt arbeidsmiljø i kirken.
4. Det er biskopens ansvar å ha tilsyn med prestatjenesten og dermed også de kollegiale relasjoner den utføres under. De mannlige prester som måtte ha problemer knyttet til kvinnens prestatjeneste, må derfor ta det opp i en

samtale med biskopen. Biskopen må treffe nødvendige tiltak som forhindrer at kvinnelige kolleger blir skadelidende. Disse tiltakene vil bygge på de premisser som er nevnt her om Den norske kirkes lære og ordninger.

5. For å håndtere uenighet om kvinners prestedtjeneste, ble det utviklet såkalte «kjøreregler» av Presteforeningen (PF). Disse ble opphevet av PF i 2004. De har forøvrig aldri hatt status som en del av kirkens ordning.
6. I møte med kandidater som melder seg til vigsling, vil biskopene ta opp og klargjøre hva som er Den norske kirkes ordninger og hva de forplikter seg på med tanke på samarbeid.

Til punkt 2 ble det gjort følgende vedtak:

Bispemøtet har drøftet rubrikk 3. i vigselsliturgiens Alminnelige bestemmelser. Bispemøtet ønsker at kirken kan utvise fleksibilitet og imøtekommenhet overfor de ønsker brudefolket har. Samtidig må det tas hensyn til kirkens samlede ressursituasjon.

Bispemøtet vil at det lettere kan legges til rette for vigsel på annet gudstjenestested enn i kirkerommet. Prostene bør gis myndighet til å avgjøre sted for vigsel. Prostenes forvaltning bør årlig rapporteres til biskopen.

Bispemøtet understreker at det ikke kan forventes medvirkning fra kirkens øvrige personell uten at dette er avtalt og avklart med det kirkelige fellesråd.

Bispemøtet legger til grunn at vigsel på egnet gudstjenestested gjennomføres på en god og verdig måte og at det legges til rette for bruk av kors og alter. Brudeparet må også kunne knele under forbønnshandlingen.

Til punkt 4 ble det fastsatt retningslinjer for ordinasjon og momentliste til ordinasjonssamtalen som følger:

Retningslinjer for ordinasjon

I.

Som hovedregel forutsetter ordinasjon at ordinanden er tilsatt i fast prestestilling av bispedømmeråd, fellesråd, menighetsråd eller tilsvarende.

II.

Biskopen ordinerer til stillinger i eget bispedømme. Det er også adgang til å ordinere til stillinger i annet bispedømme, forutsatt at biskopen i det bispedømmet stillingen er plassert samtykker i dette.

III.

Personer som oppfyller de forskriftsmessige kompetansekravene for tilsetting som menighetsprest, kan likevel ordineres til:

a. tjeneste som vikarprest. Tjenesten skal være av minimum seks måneders varighet. Ordinanden skal i samtale gjøres kjent med og akseptere kirkens forventning om at vedkommende etter vikartjenestens utløp søker fast

prestestilling eller på annen måte stiller seg til disposisjon for fortsatt prestatjeneste.

b. tjeneste som feltprest eller liknende. Forkynnelse og sakramentsforvaltning må utgjøre en vesentlig del av arbeidet. Ordinanden skal i samtale gjøres kjent med og akseptere kirkens forventning om at vedkommende søker fast prestestilling eller på annen måte stiller seg til disposisjon for fortsatt prestatjeneste. Arbeidsgiver (Forsvarets tros- og livssynskorps) fremmer søknad om ordinasjon med opplysninger om tjenestens art, organisering og arbeidsoppgaver.

c. prestatjeneste i forbindelse med fast stilling i organisasjon, institusjon e. l. utenom det offentlige. Arbeidsgiver må akseptere biskopens rett og plikt til å føre tilsyn med den som ordineres. Arbeidsgiver fremmer søknad om ordinasjon med opplysninger om stillingens art, organisering og arbeidsoppgaver.

d. prestatjeneste i forbindelse med fast stilling ved utdanningsinstitusjon. Arbeidsgiver må akseptere biskopens rett og plikt til å føre tilsyn med den som ordineres. Arbeidsgiver fremmer søknad om ordinasjon med opplysninger om stillingens art, organisering og arbeidsoppgaver.

IV.

Unntaksvis kan biskopen ordinere en person som oppfyller de forskriftsmessige kompetansekravene for tilsetning som menighetsprest, for å utføre prestatjeneste uten at vedkommende er tilsatt i stilling som omtalt under I og III ovenfor. Det skal i slike tilfeller foreligge et særlig behov for supplerende prestatjeneste i et sokn eller prosti, som vedkommendes tjeneste knyttes til. Tjenesten bør ha en tidshorison på minimum tre år, et avtalt minsteomfang og være av regelmessig karakter. Biskopens forventninger til tjenesten nedfelles i en skriftlig intensjonsavtale med den som ordineres. Biskopen skal se til at slik supplerende prestatjeneste ikke erstatter ordinære prestestillinger eller medfører forsinket utlysning av stillinger.

V.

Biskopen er suveren i sin beslutning om ordinasjon, jf TOB § 8.

Veiledende momentliste til ordinasjonssamtalen

Følgende temaer vil du kunne forvente at det blir samtalt om i ordinasjonssamtalen:

Om deg som person:

- Hvordan vil du beskrive deg selv? Kan du fortelle litt om din bakgrunn og livssituasjon.
- Hvordan er troshistorien din? Hva har vært med på å forme troen din, og hva har vært med på å lede deg inn mot en prestatjeneste?
- Hva har du vært særlig opptatt av i ditt faglige studium?
- Hva er viktig for deg som menneske, som kristen og som prest?

Om prestatjenesten:

- Hva tenker du om formaningene og løftene i ordinasjonsliturgien?
- Hvordan ser du på deg selv som prest?

- Hvilke tanker gjør du deg om den praktiske prestehverdagen, med tanke på arbeidsmengde og de mange ulike oppgaver. Hvilke forventninger har du til samarbeid med stab, menighetsråd og frivillige?
- Hvilke tanker gjør du deg om presten som en offentlig person?
- Hvordan vil du leve ut kristenlivet? Hvordan vil du møte dine egne og andres forventninger til deg som prest?
- Hvordan håndterer du utfordrende arbeidsforhold, slik som konflikter, utbrenthet, trosutfordringer osv.? Vet du hvor du kan gå for å få hjelp?
- Hvordan vil du ivareta en rett balanse mellom arbeid og fritid? På hvilken måte kobler du av og lader opp batteriene dine?
- Hva gleder du deg til i prestatjenesten og hva tror du kan bli vanskelig?

Om teologi og biskopens tilsyn

- Hva mener du om sentrale trosspørsmål som f.eks. bekjennelsen, kirkesyn, embetssyn, dåp, nattverd, liturgi m.m.
- Hvordan ser du på kollegafelleskap og samarbeid? Hvordan vil du forholde deg til samarbeid på tvers av kjønn, seksuell legning, kjønnsuttrykk m.v.? Hvordan vil du bidra konstruktivt for å skape et godt arbeidsmiljø? Hvordan vil du møte utfordrende standpunkt og uenighet i krevende spørsmål?
- Hvilke forventninger har du til biskopens tilsyn og hva forventer biskopen av deg som prest?

Om praktiske forhold rundt ordinasjonen

- Hva er ordinasjon? En gjennomgang av ordinasjonsliturgien.
- Praktiske spørsmål knyttet til selve ordinasjonsdagen. Som valg av forbedere, salmønsker og liturgisk arbeidsfordeling m.m.
- Om anskaffelse av alba og stola

60/20 Ordning for stiftspraksis

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet	12.10.2020	60/20

Sammendrag

Dialog mellom kirken og lærestedene har avdekket enkelte svakheter i måten stiftspraksis er organisert på og gjennomføres. Gjeldende ordning for stiftspraksis omtales i heftet «Sikker? Usikker? Nysgjerrig? Veiledningshefte til Veien til prestatjeneste», utgitt av Bispemøtet i 2016.

Stiftspraksis har ved flere anledninger blitt behandlet både i Bispemøtet og i Styringsgruppen for VTP. Saken har også vært drøftet med Nasjonalt fagråd for cand.theol.-graden.

Det er særlig ønskelig å se nærmere på tre forhold som omhandler veiledning under stiftspraksis, grad av selvstendighet under praksis og praksisperiodens innhold.

[Click here to enter text.](#)

Bispemøtets vedtak

Bispemøtet fastsetter følgende endringer i ordning for stiftspraksis:

Veiledning under stiftspraksis

Bispemøtet ser behovet for å styrke studentoppfølgingen under stiftspraksis og foreslår at en prest i samme eller nærliggende stab har en veiledningsrolle for å sikre en tettere oppfølging av studenten i det daglige arbeid i tillegg til den nåværende veiledningsformen. Det anbefales at det legges godt til rette lokalt for at en slik oppfølging ved lokal prest lar seg gjøre ved å tilpasse dennes tjeneste. Bispemøtet går i dialog med fagrådet om organisering og økonomi knyttet til dette. Bispemøtet ser for seg at 1) Lærested engasjerer og betaler en prest som arbeider i samme eller nærliggende stab til å være praksisveileder og som kurses i denne veiledningsoppgaven av utdanningsinstitusjonene. 2) Bispedømmerrådet betaler en kvalifisert veileder som gir et visst antall veiledningstimer f.eks. 2 timer, som er ment som støtte og bidrag til forsterket læring.

Grad av selvstendighet

Bispemøtet fastholder at stiftspraksis skal være en selvstendig praksis. Dette for å sikre studentene reelle praksiserfaringer tett på virkeligheten og dermed sikre læringsutbyttet. Samtidig ser vi at studentene befinner seg i et skjæringspunkt mellom selvstendig arbeid og en læringssituasjon og at dette fordrer tettere oppfølging for å sørge for at svake studenter får bedre oppfølging og sterkere studenter utfordres mer. En slik oppfølging kan sikres som beskrevet i foregående punkt. Dette hensynet vil ikke etter Bispemøtets syn komme i konflikt med bispedømmenes bruk av studenter som vikar ved vakanse.

Praksisperiodens innhold

Bispemøtet ber om at det utarbeides en praksismal for stiftspraksis slik at studentene får en så bred praksiserfaring som mulig. En slik mal må være fleksibel samtidig som den gir en tydelig ramme. Det anbefales et rammeverk som inneholder et minimum av hva studentene må igjennom i tråd med tjenesteordningen for menighetsprester og de læringsmål den enkelte student har satt seg.

Praksisperioden bør inneholde et selvstendig ansvar for normalt tre gravferder og tre hovedgudstjenester med nattverd og/eller dåp der det er mulig. I tillegg bør praksisperioden inneholde oppgaver knyttet til trosopplæring, diakonale aktiviteter, samtaler, kulturelle møtepunkter, institusjonsandakter, samarbeid i stab og med ulike grupper i menigheten.

Bispemøtet er opptatt av å kvalitetssikre praksisperioden både når det gjelder praksissted, praksisoppgaver og veiledning. Formålet må være å gi studentene en så

kvalitativ god stiftspraksis som mulig. Tilsetting som prestevikar forutsetter medlemskap i Den norske kirke som innebærer at vedkommende er døpt.

61/20 EVU-saker oktober 2020

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet	12.10.2020	61/20

Sammendrag

Ny nasjonal kompetanseutviklingsplan har vært varslet over lengre tid. Nåværende gjelder ut 2020 og det foreligger forslag til ny femårsplan som skal gjelde for perioden 2021-2025. Forslag til ny plan bærer preg av å videreføre de ordninger og satsinger som har vært i gjeldende periode, men inkluderer nå et årshjul for EVU-arbeidet samt et eget avsnitt hvor Bispemøtet tydeliggjør hvilke kursområder man gjerne imøteser kurs innenfor i planperioden. Inkluderingen av årshjul har som formål å gjøre planen til et bedre verktøy for Bispemøtet og bispedømmene å ha for å organisere EVU-arbeidet mens avsnittet om ønskete kurstema har som formål å gi Bispemøtet en mer offensiv tilnærming til hva som tilbys av kurs.

Standardiserte vilkår for deltagelse i EVU har vært tematisert flere ganger i Bispemøtet, senest sammen med stiftsdirektørene i mai 2020. Det foreligger nå et omarbeidet forslag som har vært drøftet i Sentralt etterutdanningsutvalg (SEU) og fått tilslutning fra arbeidstakerorganisasjonene.

Bispemøtet må vedta hvilke kurs man anbefaler utlyst med søknadsfrist 15. mars 2021.

[Click here to enter text.](#)

Bispemøtets vedtak

Bispemøtet vedtar Nasjonal kompetanseutviklingsplan for prester i Den norske kirke (2021-2025) og standardiserte vilkår for deltagelse i EVU med de endringer som fremkom i møtet.

I forkant av søknadsfristen 15. mars anbefaler Bispemøtet at følgende kurs utlyses:

- kunsten å snekre en preken (prostibasert)
- pilegrim i historie og samtid
- Tro og livssyn i Sapmi
- Sannhets- og forsoningsarbeid i skyggen av fornorskningen – høsten 2021
- Kirken og funksjonshemming – høsten 2021

Bispemøtet ber Fagråd for ABV arbeide med å etablere en ny runde med arbeidsveilederutdanning. Utlysning av kurset må sees i sammenheng med øvrige EVU-tiltak.

62/20 Liturgisaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet	12.10.2020	62/20

Sammendrag

Alle menigheter i Den norske kirke skal fastsette en justert lokal gudstjenesteordning og få denne godkjent av biskopen. De lokale gudstjenesteordningene skal være godkjent slik at de kan tas i bruk 1. pinsedag 2021.

Gudstjenestereformen åpnet opp for større variasjon i særlig grad knyttet til den liturgiske musikken. Det ble gitt rom for et stort mangfold og bred utprøving. Kirkemøtets vedtak i 2017 og 2019 strammer inn noe av valgfriheten som tidligere har blitt gitt.

I KM vedtaket fra 2017 og 2019 heter det vedr. liturgisk musikk: «*Musikken og teksten til gudstjenestens ordinarieledd hentes normalt fra Den norske kirkes fem godkjente serier.*» Slik står det også i «Gudstjeneste med veiledning i Den norske kirke» 2020 s. 19.

Det oppleves noe uklart hvordan man skal forstå dette vedtaket. Fortolkningen som Kirkerådet nå har gjort medfører at det kun er hele serier en skal bruke og må velge mellom, og at seriene ikke kan blandes.

Det samme gjelder spørsmål om bruk av annen musikk enn det som finnes i de vedtatte seriene. Siden vedtakene fra 2017 og 2019 ikke er entydige på dette punktet, bør dette drøftes.

[Click here to enter text.](#)

Bispemøtets vedtak

Bispemøtet har merket seg den uklarhet som har oppstått rundt adgangen til å blande musikk fra ulike serier, og ser at Kirkemøtets vedtak i 2017 vedrørende valg av liturgisk musikk til ordning for hovedgudstjenesten ikke er entydig. Bispemøtet legger til grunn fortolkningen som Kirkerådet har gjort. Ut fra en slik tolkning vil det å blande serier av liturgisk musikk komme i samme kategori som andre avvik, hvor en menighet må søke biskopen om godkjenning. Det samme gjelder spørsmål om bruk av annen liturgisk musikk enn det som finnes i de vedtatte seriene.

Bispemøtet har videre drøftet utkast til høringsnotat med liturgier for «Tredagersfesten – påskens triduum». Bispemøtet ber om at høringsnotatet bearbejdes med de innspill som fremkom i møtet.

63/20 Konfirmasjonstidens teologi

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet	12.10.2020	63/20

Sammendrag

Kirkerådet har bedt Bispemøtet utrede det teologiske grunnlag for konfirmasjon i dag (KR 26/19). I februar 2020 (BM 5/20) ble et utkast til uttalelse drøftet. På bakgrunn av tilbakemeldinger der, ble utkastet videre bearbejdet og lagt fram i mai 2020 (BM 50/20). Etter dette har dokumentet vært sendt ut på høring til et begrenset antall respondenter.

[Click here to enter text.](#)

Bispemøtets vedtak

Bispemøtet fastsetter teksten «Konfirmasjon og konfirmasjonstid» med de endringer som fremkom i møtet.

64/20 Høringsuttalelse - Kvalifikasjonskravutvalget

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet	12.10.2020	64/20

Sammendrag

Kirkerådet ba i januar 2019 direktøren om å nedsette et utvalg for å gjennomgå kvalifikasjonskrav for vigslede stillinger i Den norske kirke. Kirkerådet fastsatte samtidig et mandat for utvalget.

Utvalget leverte sin utredning til direktøren 26. juni 2020. Utredningen inneholder en rekke forslag til endringer i kvalifikasjonskravene og prosedyrer for godkjenning. Den sendes derfor på høring til berørte instanser. Kirkerådet tar sikte på å fremme forslag til endringer i de berørte regelverk på Kirkemøtet i 2021.

Kirkerådet ba i møte 17.-18.09.20 direktøren sende utredningen *Revisjon av kvalifikasjonskrav for vigslede stillinger* på høring.

[Click here to enter text.](#)

Bispemøtets vedtak

Bispemøtet drøftet kvalifikasjonskravutvalgets innstilling. Biskop Ingeborg Midttømme anmodes om å skrive et utkast til høringsuttalelse som kan deles i kollegiet.

65/20 Uttalelse om klimautfordringene

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet	12.10.2020	65/20

Sammendrag

I Kirkemøtets vedtak i saken om forbruk og rettferd (KM 11/01) i 2001 heter det i vedtakets punkt 5 at «*Kirkemøtet oppfordrer biskopene til i fellesskap å utforme et hyrdebrev om miljø og rettferd, for å understreke den klare sammenhengen mellom tro og liv som tar hensyn til miljø og rettferdighet*».

Bispemøtet vedtok på sitt møte i mai 2020 (sak 55/20) å forberede en uttalelse om klima og rettferd med sikte på offentliggjøring i forkant av kirkemøtet i 2021.

Et utkast til uttalelse legges nå frem for respons og innspill. En endelig tekst vil fremmes for behandling på Bispemøtet i februar 2021.

[Click here to enter text.](#)

Bispemøtets vedtak

Det fremlagte utkastet til tekst bearbejdes videre med de innspill som fremkom i møtet. Biskopene har frist til 1. november 2020 til å komme med ytterligere innspill. Biskopene Atle Sommerfeldt, Anne Lise Ådnøy og Ingeborg Midttømme utgjør en redaksjonskomite. En veileder og en uttalelse til opplesning i gudstjenesten fremmes for behandling i Bispemøtet i februar 2021.

66/20 Kristensionisme

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet	12.10.2020	66/20

Sammendrag

Konflikten mellom Israel og Palestina forverres, og sannsynligheten for en levedyktig og rettferdig tostatsløsning synes fjernere enn på lenge. Kristne palestinere opplever den økonomiske og politisk situasjonen som uholdbar, og mange oppgir dette som årsak til at de ønsker å emigrere fra området.

Kristne palestinere har lenge bedt vestlige kirker om å ta et oppgjør med såkalt kristensionisme. De erfarer at slik teologi er med på å gjøre livene deres vanskeligere, og ber om solidaritet og støtte til å motarbeide det. Den norske kirke har lenge engasjert seg for en rettferdig fredsløsning hvor både sikkerhet, verdighet og menneskerettigheter ivaretas for både jøder og palestinere. For den norske kirke er kristensionisme både teologisk og menneskerettslig uholdbart. Kristensionisme brukes politisk til å legitimere pågående menneskerettighetsbrudd, og som teologisk fortolkning er den dypt problematisk. Kristensionisme er også problematisk med tanke på kirkens interreligiøse relasjoner, særlig forholdet til jøder og muslimer.

På bakgrunn av dette vil Bispemøtet for Den norske kirke nå behandle en sak om kristensionisme. Det foreslås at Bispemøtet fastsetter en uttalelse til offentliggjøring.

[Click here to enter text.](#)

Bispemøtets vedtak

Situasjonen i Israel og Palestina er dypt bekymringsfull. En rettferdig og bærekraftig fredsløsning som respekterer internasjonal lov, ivaretar sikkerheten og rettighetene for begge folk, synes mer urealistisk enn på lenge. Kirkeledere i Jerusalem har bedt verdens kirker og det internasjonale samfunnet om å legge press på partene for å forhandle fram en rettferdig fredsløsning og få slutt på den ulovlige okkupasjonen og forskjellsbehandlingen av innbyggerne.

«Sionisme» er et vidt begrep. Det finnes noen grupper som betegnes som «kristensionister» fordi de med begrunnelse i særegne bibelfortolkninger støtter staten Israels ekspansjonspolitik. Selv om de tilhører kristne kirker, lytter de ikke til appeller fra lokale kirker i Midtøsten. De har et spesielt historiesyn med apokalyptiske endetidsforventninger, der de risikerer å redusere jødene til instrument i et frelsesteologisk skjema.

De har en politisk teologi som ignorerer internasjonal lov og menneskerettigheter. Direkte eller indirekte motarbeider de forsøk på å skape rettferdig fred. Disse gruppene er særlig store i USA, men finnes også i vårt eget land.

Det er uenighet om hvordan landløftene i Bibelen skal fortolkes. Men vi finner det uholdbart å fortolke Bibelen uten henblikk på de etiske konsekvensene. Det er problematisk å lese gamle profetier slik at alle politiske hendelser i dag er forutbestemt av Gud. Da fratras mennesker ansvaret for historien samtidig som Gud reduseres. Ikke minst vanskeliggjør kristensionismen situasjonen for kirkene i Palestina og Israel. Dette kaller på solidaritet fra Den norske kirke.

Bispemøtet finner det uholdbart å bruke Bibelen til å legitimere undertrykkelse eller menneskerettighetsbrudd, eller å tilkjenne ulik grad av menneskeverd til ulike grupper mennesker. Løftene i Det gamle testamente som omhandler det jødiske folk og landet, kan ikke brukes til å legitimere at palestinere drives fra sine hjem eller fratras sine rettigheter. De har også sin historie i landet og hører hjemme der.

Bispemøtet finner derfor kristensionisme teologisk og menneskerettslig uholdbart.

Kirken har mye å svare for når det gjelder sin antijødiske historie. I oppgjør med kirkelig og europeisk antisemittisme har kirken ønsket å utvikle et solidarisk forhold til det jødiske folk. Dette står ikke i motsetning til å engasjere seg for palestineres rettigheter.

Flere bispedømmer i Den norske kirke har vennskapsavtaler med ELCJHL (Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy Land). Bispemøtet ønsker at Den norske kirke aktivt skal støtte dette arbeidet videre. Den norske kirke må fortsatt søke dialog med jøder om hvordan vi som troende kan bidra til rettferdig fred i området.

Miskunn og sannhet skal møte hverandre,
rettferd og fred skal kysse hverandre.

Salme 85, 11